

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Teze bakalářské práce

**Firemní dárcovství jako projev spolupráce komerčního a
neziskového sektoru**

Matěj Svoboda

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá otázkou firemního dárcovství, které je projevem spolupráce vybraných komerčních a neziskových organizací. Cílem je zjistit, jaké jsou možnosti jejich vzájemné spolupráce. Přehled řešené problematiky vychází ze studia dokumentů a vymezuje základní charakteristiky této problematiky. Terénní šetření je zaměřeno na vybrané neziskové organizace a jejich spolupráci s danými komerčními společnostmi.

V terénním šetření jsou použity kvantitativní i kvalitativní techniky sběru dat. Mezi vybrané techniky patří multikriteriální analýza, dotazníkové šetření a rozhovor. Zpracování výsledků bylo provedeno pomocí odpovídajících statistických a komparačních metod. Dále práce obsahuje shrnutí zjištěných výsledků, závěr a návrh další možnosti spolupráce.

Klíčová slova

Dar, daň, organizace, soukromý sektor, veřejný sektor, nezisková organizace

Cíl práce a metodika

Cílem bakalářské práce je charakterizovat komerční a neziskový sektor se zaměřením na nestátní neziskové organizace. Hlavním cílem bude charakterizovat spolupráci vybraných komerčních a neziskových organizací. Dílčím cílem je zjistit, jaký je postoj veřejnosti k určitým otázkám firemního dárcovství. V rámci této práce jsou stanoveny následující výzkumné otázky:

- Jaké jsou možnosti spolupráce mezi komerčním a neziskovým sektorem?
- Jakým způsobem probíhá spolupráce mezi vybranými právními subjekty?
- Jaký postoj zaujímá veřejnost vůči spolupráci mezi komerčním a neziskovým sektorem?

Vzhledem k tomu, že komerční a neziskový sektor je velice široký, bude se práce zaměřovat na nestátní neziskové organizace. V první části této práce je použita kvalitativní technika sběru dat, která se nazývá studium dokumentů. Jako prameny sekundárních dat jsou vybrány odborné publikace, uveřejněné výzkumy, zákony České republiky a internetové zdroje, které se zabývají touto problematikou.

V terénním šetření je aplikována multikriteriální analýza, pomocí které jsou porovnávány organizace Diakonie Broumov a Charita České republiky, na základě vybraných kritérií a variant. Cílem kvantitativního modelu zpracovaného v rámci běžných a verifikovaných metod multikriteriální analýzy je posoudit zaměření perspektivních strategií obou organizací s ohledem na škálové hodnocení jejich stávajícího stavu.

Dále je použita technika sběru dat pomocí standardizovaných dotazníků. Tato technika je založena na předem stanovených otázkách, které respondenti zodpovídají. Pro účely analýzy získaných dat byly zvoleny uzavřené otázky, které nabízejí několik možných variant odpovědí, ze kterých si respondent vybírá jednu nebo více možností. Cílem je zjistit postoj k dárcovství a ke spolupráci komerčních a neziskových organizací. Výsledná data jsou graficky znázorněna a popsána, přičemž bude testována stanovená hypotéza.

Nakonec je použita technika sběru dat pomocí standardizovaných a semistandardizovaných rozhovorů se zástupci vybraných organizací, které mezi sebou spolupracují. Výsledky rozhovorů jsou komparativně analyzovány.

Výsledky a diskuse

Z výsledků multikriteriální analýzy, pomocí které byly porovnávány organizace Diakonie Broumov a Charita České republiky, lze konstatovat, že Diakonie Broumov je těžiště zaměřeno spíše na potřeby řešení sociálních podmínek uvnitř České republiky, naopak u Charity České republiky je těžiště zaměřeno spíše na zahraniční vztahy charitativní pomoci.

Z výsledků dotazníkového šetření lze konstatovat, že většina respondentů cítí potřebu humanitárně založeného dárcovství v současném období světového vývoje, čemuž také odpovídá počet respondentů, kteří poskytli v průběhu několika posledních let nějaký druh daru. Nejčastěji jsou poskytovány finanční a materiální dary 1. skupiny. Nejčastějšími uváděnými důvody neposkytnutí daru jsou vlastní zdrojová nedostatečnost a nedůvěra v organizaci užití daru. Zajímavým výsledkem je fakt, že žádný respondent neuvedl, že o charitativní činnost se má starat zejména stát. Více jak jedna třetina respondentů využívá sběrných kontejnerů na humanitárně organizovaný materiál, z čehož lze konstatovat, že sběrné kontejnery jsou relativně úspěšné a díky nim je snižován objem komunálního odpadu. Respondenti zaujímají spíše neutrální a kladný postoj vůči vztahu komerčních společností k neziskovým společnostem než záporný. Co se týče důvodů spolupráce komerčních organizací s neziskovými organizacemi, respondenti se přiklánějí spíše k důvodům, které přinášejí dárcovské společnosti určitý druh zisku. Také lze konstatovat, že ženy darovali v několika posledních letech a v současnosti dar ve více případech než muži, přičemž statisticky významný rozdíl vykazuje střední sílu závislosti.

Z výsledků rozhovorů lze konstatovat, že spolupráce komerčních a neziskových organizací vzniká především žádostí ze strany neziskových organizací. Navazování spolupráce lze charakterizovat jako dlouhodobé vytváření kontaktů potenciálních dárců, a jejich oslovování, přičemž je nutné vyhledat konkrétního stakeholdera, který prosadí návrh ve vedení dané firmy. Tento proces může být časově nenáročný, ale může také trvat více jak jeden rok. Konkrétní spolupráce pak může zahrnovat dlouhodobé a pravidelné plnění a dosahování cílů nebo může fungovat bez nutnosti dalších aktivit. Pro neziskovou organizaci je důležité diversifikovat finanční zdroje.

Diskuse

Z výše uvedeného vyplývá, že neziskový sektor je v dnešní době neodlučitelnou součástí národního hospodářství a vyplňuje mezery, které se z různých důvodů vytvářejí na trhu. Podle teorie státu blahobytu se zdá, že by se měl neziskový sektor postupně zmenšovat, do doby, kdy stát a trh bude schopen zajišťovat všechny potřebné funkce, které momentálně vykonávají neziskové organizace. Ze statistických údajů však vyplývá, že neziskový sektor se stále rozšiřuje a rozvíjí. Znamená to tedy, že stát a trh stále více selhává v určitých oblastech, které vykonávají NNO? Nebo to znamená, že sektor domácností tj. jednotlivci upřednostňují neziskové organizace, protože jsou pro ně důvěryhodnějším a vhodnějším zprostředkovatelem? Je situace, kdy v národním hospodářství neexistují NNO vůbec žádoucí?

Legislativní úprava obchodních společností a neziskových organizací se zásadním způsobem změnila. Z výsledků lze konstatovat, že nová právní úprava obchodních společností je otevřenější drobným živnostníkům, protože požadavky základního kapitálu byly sníženy. Co se týče změny legislativní úpravy neziskových organizací lze konstatovat, že je tato právní úprava přehlednější a v rámci zrušení občanského sdružení přesnější. Zároveň však přináší nutné úpravy ve vnitřních dokumentech některých neziskových organizací, což může být časově i finančně nákladné.

Obecně lze konstatovat, že by měl být kladen důraz na zaměstnanecký potenciál v oblasti dárcovství. Lze se domnívat, že v rámci zaměstnání by mohli být někteří zaměstnanci ochotni poskytnout určitý druh daru. Tento důraz by měl být kladen především ve velkých podnicích, které mají více zaměstnanců a strategický plán společenské odpovědnosti firem.

Závěr

Závěrem této práce lze konstatovat, že spolupráce komerčních a neziskových organizací může mít nejrůznější podoby. Pro dobro celé společnosti je důležité, aby obchodní společnosti rozvíjeli společensky odpovědné aktivity a pomáhali tak zlepšit podmínky pro život. Je zřejmé, že tato spolupráce vyžaduje více úsilí než v případě individuálních dárců, ale zdá se, že výsledky mohou být velice prospěšné. Také lze konstatovat, že je důležité, aby byla rozvíjena motivace v podobě zákonných opatření týkajících se daňových zvýhodnění, nařízení ze strany státu či v podobě různých certifikací o společensky odpovědných podnicích.

Seznam použitých zdrojů

BOUKAL, Petr. *Fundraising pro neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 260 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4487-2.

FRIČ, Pavol. *Dárcovství a dobrovolnictví v České republice: (výsledky výzkumu NROS a Agnes)*. Vyd. 1. Praha: Agnes, 2001, 115 s. ISBN 80-902-6337-2.

HYÁNEK, Vladimír. *Neziskové organizace: teorie a mýty*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita. Ekonomicko-správní fakulta, 2011, 131 s. ISBN 978-802-1056-510.

REKTORŮK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.

STEJSKAL, Jan. *Ekonomika neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, Tiskové a distribuční centrum, 2010. ISBN 978-808-6825-557.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Další použité literární zdroje jsou uvedeny v seznamu zdrojů bakalářské práce.